

odstranitev njenih čet iz Sibirije in drugih ruskih pokrajin, 2. denarna pomoč Rusiji, za kar dobi Japonska posebne trgovske predprave. Za sedaj se ne more kontrolirati, v koliko so te vesti resnične, vendar pa je jasno, da bo med temi državami prišlo prej ali slej do popolnega sporazuma na škodo Evrope, ki se nikdar ne bo mogla gospodarsko urediti brez krepkega sodelovanja z Rusijo.

Naša zborovanja.

KATOLISKI SHOD OB NASI SEVERNI MEJI.

Opozorjamo že danes na katoliški shod, ki se bo vršil na Malo Gospojnico, dne 8. septembra 1922, na prijaznem holmcu znane božje poti Sv. Križa nad Dravogradom za dekanije: Dravograd, Marenberk, Stari trg in Vuzenica.

Obmejni Slovenci! Ta dan boste na glas izjavili, da si ne daste krajsati svojih katoliških pravic, ampak da jih hočete vsigdar uveljavljati! To mora biti sijajna manifestacija katoliške misli. Zato vsi na delo za čim častnejšo udeležbo!

Natančnejši spored še objavimo, v glavnem velja to: zjutraj od 7. do 8. ure sprejem došlih gostov na postaji Dravograd. Ob 8. uri tiha sv. maša v prostiškemu cerkvi v Dravogradu, nato slovesni spredvod katoliških društev in udeležencev z godbo skozi trg k Sv. Križu, tam ob pol 10. uri pridiga, slovesna sv. maša, nato javni katoliški shod pod milim nebom, na katerem poročajo naši znani katoliški voditelji in prvoboritelji. Železniška zveza za Mislinjsko dolino bo ugodna: vlak, ki prihaja sicer ob 8. uri le do Slovenjgradca, bo vozil do postaje Dravograd. Za Dravsko in Meziško dolino se bo treba poslužiti navadnih poštinskih vlakov. Za vrnitev iz shoda bo preskrbljeno, da bodo popoldanski vlaki na vse strani imeli zadostno število vozov!

Somišljeniki, na veselo svidenje!

Sv. Marko niže Ptuj. V nedeljo, dne 13. avgusta, po rani maši bo pri nas na prostoru pred cerkvijo političen shod, na katerem bo poročal poslanec Žebot.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. V nedeljo, dne 20. avgusta po rani maši priredi poslanec Žebot političen shod. Somišljeniki vabljeni!

Spuhlja. Kmetiška zveza sklicuje za nedeljo, 13. t. m. popoldne ob treh shod na vrtu g. Miha Brenčič. Na shod smo povabili našega poslanca.

Zavrč. Pri podružnici M. Device se vrši dne 15. avgusta po rani maši veliki shod Slovenske ljudske stranke. Govorita prof. Žebot in poslanec Žebot. Po shodu sestanek viničarjev iz Halož.

V Lučah in Solčavi se vršita na praznik, dne 15. t. m. shoda SKZ in sicer v Lučah po rani službi božji, v Solčavi pa po drugi maši. Pričakuje se obilna udeležba. Na shodih govori poslanec Pušenjak.

Gornjigrad. V nedeljo, dne 6. avgusta, se je vršil pri nas zelo dobro obiskan shod SKZ, katerega so se udeležili pristaši iz domače in sosednjih župnij. Shod je spretno vodil predsednik krajevne organizacije SKZ. Poslanec Pušenjak je v nad poldrugo uro trajajočem govoru orisal naš politični in gospodarski položaj, govoril o državnem proračunu ter o delu naših poslancev za ljudstvo. Zborovalci so z navdušenjem odobravali izvajanje govornika in stavili nanj vprašanja radi pašnikov, škandaloznih poštinskih razmer, obdačenja zadrug i. t. d.

Ljubno. Naša župnija je kar oživela. Marljivo deluje Kmetiška zveza, kmetijska zadruga in bralno društvo. V nedeljo, dne 6. avgusta, se je pokazal uspeh tega dela. Vršil se je političen shod, občni zbor kmetijske zadruge in prireditve bralnega društva. Na političnem shodu in na občnem zboru zadruge je govoril poslanec Pušenjak. Na političnem shodu je orisal delo vladnih strank, osobito slabo državno gospodarstvo ter razpravljalo o delu naših poslancev za ljudstvo, na občnem zboru zadruge je na podlagi računskega zaključka, katerega je razložil, dokazal velike uspehe zadruge in bodril k nadaljnjemu združnemu delu. Ogromna udeležba pri prireditvi je pokazala, kako privlačno silo tvorijo gledališke predstave in kako si društva s takimi prireditvami pridobijo potrebna denarna sredstva. Igralo se je na ličnem, novem odru, katerega si je društvo nabavilo.

Tedenske novice.

Veliki dan katoliške veličastne manifestacije v Mariboru se približuje. Samo še dober teden nas loči do nedelje, dne 20. avgusta. Ob zvokih godbe bomo korakali v dolgem pestrem sprevodu od stolne cerkve na široko zborovališče na vrtu dijaškega semenišča. Možje in fantje, žene in dekleta, Marijini sinovi in hčere in naša za vse dobro in plemenito vnetá mladina v slikovitih svojih krogih pod orlovskimi zastavami — vsi se bodo ta dan zbrali v Mariboru, da v tisočih in tisočinah gromoglasno povdarijo svojo udanost in zvestobo Kristusovi zastavi križa v okrilju sv. katoliške Cerkve in da dajo duška svetemu ogorčenju proti preganjanju in zapostavljanju sv. vere naše in naših očetov. Pripravite se in prihitite na mobilizacijo navdušenih bojnikov za krščanska načela! Mariborski katoliški shod bodi krepak odmev vseh naših sijajnih zborovanj širom naše domovine! Za Boga in domovino! Bog živi!

BRATOM ORLOM IN SESTRAM ORLICAM!

Pomnite, da je dne 20. t. m. katoliški shod v Mariboru! Kot vitezi in disciplinirani branitelji krščanskih načel ste v prvi vrsti poklicani stopiti na čelo bojnikov v boju za svobodo zlato in križ častni! Dolžnost vseh odsekov in vsakega brata in sestre v mariborskem okrožju je, da se udeleži članstvo polnoštevno v krogih

z znaki in zastavami sprevoda in zborovanja v Mariboru! Stroga disciplina, požrtvovalnost in plemeniti cilji zahtevajo, da se brezpozorno odzovete pozivu! To pa tembolj, ker bodo tudi sosedna orlovka okrožja storila svojo dolžnost s častnim zastopstvom na katoliškem shodu. Za polovično vožnjo na železnici je preskrbljeno in izkaznice so razposlane. Brez izgovorov vsak na svoje mesto!

Dr. Josip Jera j l. r., predsednik mariborskega okrožja.

Fran Radešček l. r., predsednik mariborskega odseka.

Sv. birma v naši škofiji se bo delila od 25. avgusta naprej v dekanijah: Laško, Skale, Dravsko polje in Ljutomer. Dnevi sv. birne in župnije, v katerih bo sv. birma, se naznanijo pravočasno.

Duhovniške vesti. Č. g. Jožef Krančič, bivši župnik v Repentaboru na Goriškem, sedaj kaplan v Gornjemgradu, je inštaliran za župnika v Ljubnem. Č. g. Jožef Dekort, župnik v Ljubnem, je stopil v pokoj in se nahaja pri Sv. Frančišku. Č. g. Alojzij Pirš, kaplan v Zalcu, je premeščen v Gornjigrad. Č. g. Alojzij Zdošek, novomašnik, je imenovan za kaplana v Zalcu.

Sramota! Poslanec Samostojne Josip Drofenig je pri vladi v Beogradu posredoval ustmeno in pismeno, da se posestva nemškega Schulvereina v Sloveniji zopet povrnejo temu društvu. Zahteval je, da se kupne pogodbe razveljavijo. To se pravi: Slovenskim občinam, ki so sedaj lastnice šulvereinskih šolskih poslopij, se naj ta posestva odvzamejo. Razun Samostojne so si v tem vprašanju vse slovenske stranke edine, da je tako početje izdajstvo, grdo narodno izdajstvo. Drofenig se je hotel s tem črnim činom prikupiti par obmejnim zagriženecem in jih pridobiti za SKS. Na njem ostane pečat izdajstva in sramotno nemškutarstvo zopet prihaja na dan!

Samostojni — stranka ovaduhov in denuncijantov.

Zgodovina kaže, da so vsi narodi vseh časov najbolj zaničevali denuncijante. Ljudje so imeli ovaduhe za ničredne izrodke človeštva, brez časti in poštenja, izogibali so se jih kakor gobovih. Tako je bilo vedno. Le sedaj delajo samostojnejši izjemo. Iz njihovih vrst nastopajo ovaduhi hujše, nego so to delali leta 1914 nemškutarji, ki so z ovadbami tirali pošteno duhovščino in slovenske rodoljube v ječo. Zadelo jih je zaslužena kazen ob prevratu. Samostojni denuncirajo, kjer je le mogoče, zlasti duhovnike, ter jim skušajo s pomočjo današnjega policajdemokratskega režima škodovati. Lep slučaj take denunciacije se je pripetil v Zavodnjem pri Soštanju. Č. g. župnika Rožmana, ki je daleč naokoli znan kot vesten, vnet in vzoren duhovnik ter slavi v celem okraju kot izvrsten gospodar in kmetovalec, so naznanili samostojni sodniji, ozir. državnemu pravdniku, češ, da hujša proti državi iz prižnice in so mu naprtli § 308. Ovdubo je podpisal neki Zlebnik, p. d. Vrtič iz St. Vida; sestavil je gotovo ni on, pa tudi prav gotovo ne njegov pajdaš in oštarijaš Ročnik, p. d. Hrvat, ker nista še študirala prava, da bi se tako dobro razumela na paragafe. Vodja samostojnejših Ročnik iz Zavodnjem ima za svojega brata sodnika in predstojnika sodnije v Soštanju, ki se piše tudi Ročnik. Posledica ovadbe je bilo dolgotrajno preiskovanje po orožnikih, ki so iskali šele priče za obravnavo. Vršili sta se dve obravnavi, kateri je vodil vodji sodnije Ročniku podrejeni sodnik dr. Šmid. Poskušali so na vse načine spraviti uglednega župnika «v kajho», toda ni šlo; govoril je le resnico v cerkvi, zastopal jo je nevtrastno pred sodnikom, ki je moral izreči oprostilno sodbo. Denuncijanti so zopet bogatejši za velik nos, č. g. župnik pa stoji neomadeževan pred Bogom in pri ljudeh. Pravično bi le bilo, da bi take podle ovaduhe zaprli, ker delajo sodnjam nepotrebno delo, strankam pa stroške in jim krajejo čas. Ljudstvo bo že izprevidelo sčasom krivico in se izogibalo nečastnih ovaduhov. Č. g. župniku Rožmanu pa čestitamo k zmagi nad kancelarparagrafom in mu kličemo: Le pogumno naprej!

«Kmetovalec» kot agitator samostojnih poslancev! Kmetijska družba je prišla pod predsedstvom samostojnega Pirca do prepada, kakor smo že to večkrat dokazali in kakor tudi čutili člani družbe sami, ki nimajo nobenih ugodnosti več pri družbi. Namesto, da bi predsedstvo skrbelo, da si pridobi novih članov, jih odbija s tem, da se je postavilo na strankarsko stališče in izrablja družbo v politično-strankarske namene. Največja drznost bivšega ravnatelja Pirca, ki slovi med strokovnjaki kot starokopitnež in ne pripusti nobenega modernega duha v društveno delovanje, je pa, da pripusti objaviti v Kmetovalcu članke, ki hvalljajo samostojne in njih poslance. «Kmetovalec» od 31. julija namreč hvalljamo samostojne kmetijske poslance zaradi zloglasnega državnega posojila 100 milijonov dolarjev in podaje še celo neresnične podatke o veliki važnosti tega posojila. Pozivamo odbornike centralnega odbora, da izvajajo iz tega postopanja predsedstva posledice in poučijo predsednika, dasi dve tretjini članov kmetijske družbe odločno prepove tako strankarsko izzivanje, kar si svojčas niso upali najstrupenejši štajerski nemškutarji. Najboljše bo, da vsi člani zapustimo družbo, da nadalje vodi slavni mož Pirc s svojim Lahom kmetijski konzorcij najmodernejšega kova.

«Kmetovalec» bi imel po svoji naslovni strani biti gospodarski list in uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo. Inženier Rado Lah, ki to uradno glasilo ureja, je pa drugega mnenja. Prinaša članke, v katerih opravičuje družbeni predsednik g. Gustav Pirc svoje kmetijsko življenje, nadalje «kmetijske novice», v katerih se hvallj v časti kmetijski minister g. Ivan Pucelj in klub samostojnih poslancev, ki so pa enkrat samostojni kmetijski poslanci, drugikrat pa samostojni kmetijski poslanci. Inženier g. Rado Lah je ali namenoma ali brez namena v dnevnih vprašanjih tako slabo poučen, da s svojimi mimenom krije klobasarijo, ki trdi, da

je odločen nastop samostojnih poslancev v zadevi železnice napravil povsod silen vtis. Silnost tega vtisa pa vidimo samo pri inženieru g. Rado Lah, drugod ga nismo opazili. Silnost tega vtisa na inženierja g. Rado Laha je namreč najbrž povzročila pri njem misel, da urejuje «Kmetijski list» in ne «Kmetovalec», ki nikakor ni uradno glasilo kmetijskega ministra g. Ivana Pucelja, ampak uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo. To bi lahko vedel tudi inženier g. Rado Lah!

Inženier g. Rado Lah je tajnik Kmetijske družbe za Slovenijo in kot tak urejuje tudi «Kmetovalec», ki je uradno glasilo družbe. Čudne pojme mora imeti gospod inženier o uradnem glasilu Kmetijske družbe, ker spravljaja v to uradno glasilo slavospeve na ministra Pucelja in njegovo samostojno tovaršijo. «Kmet. listu» samostojnih nikdo ne verjame, naj pa «Kmetovalec» raznaša namišljene uspehe samostojnejšev. Tako si misli najbrž gospod inženier Rado Lah. Naj ve ta gospod, da bo dal odgovor za svoje delo pri družbi na občnem zboru! Še bolj čudni pa se nam zdijo zemljepisni pojmi gospoda inženierja o — Sloveniji. Dotična «kmetijska novica» v «Kmetovalcu» št. 14 namreč pravi, da se bo po železniških progah: Ormož—Murska Sobota, St. Janž—Sevnica in Kočevje—Cromelj—Vrbovsko ljutomerski okraj zvezal s Slovenijo! Kaj misli g. Rado Lah, da je ljutomerski okraj — e na Kitajskem in ne v Sloveniji!? In g. Rado Lah je inženier! Če že g. Rado Lah ne pozna ljutomerskega okraja, je morebiti že kaj slišal ali bral v «Kmetovalcu» o ljutomerskem — vinu. Če pa tudi tega ne pozna, naj naprosi svojega prijatelja Lovro Petrovarja, da mu ga prinese par steklenic na ljubljanski vselej in ga spijeta na dobro zdravje svetovnoznani ljutomerski gorici in na slabo zdravje samostojne kmetijske stranke, katere tudi slavospevi v «Kmetovalcu» ne bodo rešili smrti na vodeniki. Ima pač ravno ta stranka ministra za kmetijstvo in — vode!

Iz Meziške doline. Z nenaravno, rekli bi z bolezensko zlobnostjo obirajo in mlatijo Naprejevi poročevalci, poslušajo se celo denunciacij ugledne, spoštovane in za narodno stvar zaslužne osebe v Meziški dolini ravnaajo se po starem pravilu: Krepko obrekovati, nekaj le zmirom obvisi. Kar so se naučili za časa plebiscita, tako odbijajo s tem tudi tukaj prebivalstvo, ki pravi: Kaj takega pa poprej nismo slišali in videli. Njihovo nizkотно mišljenje, objavljeno v Naprejevih člankih, nam kaže moralne propalice, do katerih narod na Koroskem umevno ni mogel imeti zaupanja, posebno, ko so se posluževali nasilnih sredstev —. Njihovo delovanje začasa plebiscita vzbuja v nas tužne spomine. Iz osebnega sovrašstva bruhaajo laži in obrekovanja, pri tem pa znajo prav po mojstrsko zavijati resnico. —. Ti gospodje socialistični poročevalci naj le ne pozabijo, da so se izobraževali edinole s pomočjo slovenskih koroskih duhovnikov. Ako bi od tiste strani ne dobivali krepke pomoči, bi bili danes hlapci, ali pa bajtarji, ali pa tudi, — to je prav lahko mogoče — nemški agenti, kakor njihovi sorodniki na obeh straneh meje. Pa tudi delavstvo — o tem smo dobro poučeni — jih gleda po strani, ker so se socialistični stranki pridružili ne iz prepričanja, — saj imajo o socializmu toliko pojma, kakor medved o petju, sami trdijo, da so narodnjaki, medtem, ko so socialisti baje internacionalni — ampak iz namena, da v tej stranki, kakor drugi voditelji za se kaj dosežejo. Javna je tudi tajnost, da se vidi eden teh Naprejevih poročevalcev že na ministerskem stolcu. Delavci imenujejo te fino izobrazene gospode dopisnike Napreja — o njih se lahko trdi: kakor je lump sam, tako misli tudi o drugih — oktobrski ali decemberski socialiste, to se pravi sodruge, ki so iz zasebnih spekulacij skočili v socialdemokratsko stranko. Torej vidimo, da jih delavec pravilno sodi in prišel bo čas, ko jih bo pravilno tudi obsodil, kakor n. pr. mariborski sodrugi, ki nočejo več prenašati terorja ljubljanskih voditeljev. Delavstvo se ne da dolgo farbat po nezrelih, duševno omejenih in zmešanih zapeljivcih, katerim je politika «kšeft» — ljudstvo pa «Stimmvieh». Ta duševna revščina, tesno zvezana z perverzno zlobnostjo, katere odmeva iz Naprejevih člankov, nam pa je še-le razumljiva, če poznamo zlahto. Sicer pa o Naprejevih poročevalcih nismo izgovorili še zadnje besede.

Tretji red sv. Kranjske. Večje število duhovnikov — voditeljev III. reda sv. Frančiška zbranih na sestankih 18. januarja in zopet 19. aprila t. l. v Mariboru, je izreklo željo in prošnjo, da bi se ustanovila posebna III. redna skupščina duhovnikov v baziliki Matere Milosti v Mariboru, na grobo našega pokojnega nadpastirja dr. Mihaela Napotnika, kakor jo že imajo po nekaterih drugih škofijah in kakor je takim ustanovitvam dal pobudo zlasti zadnji 700letni jubilej III. reda. — Č. gg. voditelji in drugi III. redni duhovniki, ki imajo zdaj domaže že v vseh župnijah ustanovljene III. redne skupščine vernikov so začutili tudi potrebo ustanovitve posebne duhovniške skupščine v svrhu lastne izpopolnitve in v uspešnejšo prenovitev vernega ljudstva. Sestanki naj bi nudili možnost posvetovanja uspešnejšega in etnotnejšega vodstva skupščin po župnijah, budili in dajali iniciativa k obsejnejšemu in intenzivnejšemu delovanju za reveže in bolnike in vse dobro, kakor naroča vs. vodilo III. reda. V ponedeljek, dne 21. avgusta ob 10. uri bo sv. maša za žive in pokojne duhovnike tretjerednike v baziliki Matere Milosti, na grobu pokojnega nadpastirja dr. Mihaela Napotnika. Po sv. maši kanonična ustanovitev skupščine duhovnikov tretjerednikov v Mariboru. Na to v frančiškanskem samostanu zborovanje voditeljev in duhovnikov III. reda. Povabljeni vsi č. gg. duhovniki cele škofije, ki pridejo k duhovnim vajam.

Shod trafikantov Maribora in okolice se vrši dne 13. avgusta t. l. ob 2. uri pop. v restavraciji «Maribor» na Grajskem trgu. Na ta shod sta tudi povabljeni zastopnika finančnega ravnateljstva ter zastopnik glavne tobačne zaloge.

Požar v Razvanju. V noči, dne 27. jul. 1922 je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju Franca Rečnika. Kmalu je bilo poslopje v plamenu. Zgorelo je vse, krma, 6 vozov pšenice z vozovi vred, kakor tudi mlatilnica. V kratki dobi je začelo goreti tudi na gospodarskem poslopju Ivana Čebeta. Tudi temu je požar uničil vse. Škoda je pri obeh ogromna, ker sta bila zavarovana za neznatno svoto. Domača požarna bramba je nastopila takoj ter preprečila, da je obvarovala sosedna poslopja Pristovnika in Kmetiča. Prihitele so na pomoč sosedne požarne brambe iz Hoč, Bohovca

Maribora, Radvanja, Studencev, Pobrežja, Rač, Kamnice in peker. Bodi vsem tem, kakor tudi orožnikom iz Tezna, Rač in Hoč za to njihovo trudopolno in požrtvovalno delo izrečena tem potom najpriskrbnejša zahvala!

V Slov. Bistrici je umrl 3. l. m. nadepolni mladenič in Orel Tonček Vehovar iz Spodnje Ložnice. Nakopal si je o priliki novembrskih vpoklicev zavrtno bolezen, ki je strla njegovo mlado življenje. Na posledicah vpoklice sredi žime je umrl tudi njegov brat Lojzek. Dva udarca je zadela Žečevičeva naredba eni slovenski hiši. Bila sta vzorna fanta, žrtvi divjakaškega militarizma in njegove brezobzirnosti. Tončka so spremljali na zadnji poti bratje Orli z naraščanjem, oddelek vojskovanja in pevski zbor mu je zapel dve turobni žalostinki. Br. č. g. Strmšek se je v imenu Orlov poslovenil od rajnega Tončka z ganljivim govorom, katerega so člani zaključili z orlovskim pozdravom «Bog živi!» Blagi Tonček, počivaj v miru! Na svidenje nad zvezdami!

Umril je dne 24. t. l. pri Sv. Urbanu pri Ptujcu v starosti 75 let tamošnji kmet Jožef Veršič iz Skrinjarjev. Splašil se mu je mlad konj in ker ga starček ni mogel obdržati, je prišel tako nesrečno pod voz, da je, previden s svetimi zakramenti nekaj ur pozneje izdahnul. Rajni je bil zvest naš somišljenik. Svetila mu večna luč!

Obrtna razstava v Celju. V dobi od 12. do 22. avgusta t. l. se vrši v Celju obrtna razstava. Južna, kakor tudi državna železnica je dovolila vozne olajšave za blago in sebe na ta način, da se plača le polovica prevozne cene. Tudi se namreč čeli vozni listek do Celja, ki pa velja tudi za povratek. Ta velja za one posestnike ali obiskovalce, ki se izkažejo s tozadevnimi legitimacijami, katere se dobe pri odboru obrtne razstave v Celju. Te legitimacije se dobe brezplačno na vseh postajah južne železnice, kakor tudi pri raznih trgovskih in obrtnih organizacijah. Obiskovalci obrtne razstave se na v svrhu prenočevanja v Celju zglase takoj pri dohodu v Celje pri stanovanjski pisarni na peronu postaje. Konjski ošek pa priredi premiranje konj za celo okrajno glavarstvo celjsko.

Lepe so razmere v Zavodnjem. Odkar so zavladali v občini Zavodnje samostojnosti, ni pravega reda in miru. Vsako soboto in ob nedeljah čeli ljubi dan in pozno v noč ališiš v obeli Ročnikovih gostlinah popivanje, ki se konča navadno s pretopom. Župan Ročnik, p. Hrvat, ki bi moral skrbeti za ponočni mir, ima sam gostilno. Zadnje nedelje so se tako napili korajže Ročnikovi gosti, da so po noči snovali dve nasprotni armadi in začeli medsebojno bitko. Do ranega jutra si slišal patrolje letat od enega ogle vasi do drugega. Padali so udarci po širokih plečah hrabrih junakov, vmes pa so zvenele daleč na okrog najgrše kletvice. Slava in čast izobraženim samostojnim ljudem. Glavarstvo bo se vendar maralo pobrigati, da se tudi močelni Rečnikov iz Zavodnje drže policijske ure, ker župan ni v stanu, da bi samega sebe nadzoroval.

Sadovi centralizma. V Topolšici je posebno zdravilišče za jetične bolnike. Vodja tega zdravilišča je bil zdravnik dr. Drobnic. Proti temu zdravniku so začeli nekateri nahujskani življi, ki so v zvezi z Beogradom, politično gonjo. Neki profesor iz Srbije se je zelo neollikano vedel in izjavil, da rajše govori kitajsko kot slovenski. Neki dr. Savič je pripeljal iz Srbije celo vrsto sumljivih elementov, ki so izzivali in grozili. Tri glavne hujskače je morala uprava odpustiti iz zdravilišča. Kar naenkrat pa pride odlok iz beogradskega ministrstva, da se dr. Drobnic takoj odslovi iz službe, na njegovo mesto pa se postavlja največji hujskač dr. Savič, ki Slovenca niti videti ne more. Če se hoče napraviti v Topolšici zdravilišče za hajduke, potem vsekakor spada njim na čelo dr. Savič. Takemu balkanizmu gostoljubna Slovenija ne more dati pristreška, posebno pa, če se vsiljuje na tako podel, skrajno predzren in žaljiv način. Odslej se bo treba ravnati po srbskem pregovoru: Nezvanom gostu je mesto izza vrata.

Strelišta je udarila 2. t. m. na Spičniku pri Sv. Juriju ob Pesnici v graščinski vinskih in ubila ženo vinarja Krajca in njenega sina.

Mlinsko kolo je smrtno poškodovalo Valentina Divjaka iz Hraštja pri Gornji Radgoni. Divjak je popravil mlinsko kolo, ki ga je pa zgrabilo in tako dolgo sukalo na okrog, dokler ni odletel smrtno poškodovan in na to kmalu izdahnul.

V igri zažgali vas. Dne 1. avgusta okoli pite ure pop. so se igrali otroci v Stipu v Dalmaciji krog plev in jih užgali. Veter je raznašal iskra od gorečih plev krog po selu. Slamnate strehe so se užgale in cela vas je pogorela prav do tal.

Zalostna smrt starca. Zadnje dni je pral starac Mate Sarulj v Splitu sredi belega dne ob najbolj prometnem delu morske obali. Med pranjem pa je starček padel v morje. Na drugi strani obali je bilo vse polno gledalcev, ki pa niso mogli priskočiti na pomoč potaplajočemu starčku. Ko so ga potegnili iz morja, je bil že mrtev.

Oskrunba groba. V Bunjanah pri sv. Križu (Hrvatska) so pokopali kmetico Jagico Cetina na njeno izrecno željo z zlatim in srebrnim nakitom (17 cekinov, 5 velikih srebrnjakov). Prihodnja noč so neznan tatovi grob odprli ter odnesli nakit.

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Na gostiji gospodične Minke Kunej z gospodom Krancetom Božičkom v Ped-sredi se je nabralo za Dijaško kuhinjo v Mariboru 177 K. Priskrbena hvala!

Zopet se je otvorila v povečanih prostorih v Mariboru na Glavnem trgu števil 16 vsem še dobro znana modna in manufakturna trgovina Franc Mastek, katerega cenj. občinstvu priporoča. Več o tem v inseratnem delu.

Gospodarstvo.

JUGOSLAVIJA BO UVAŽALA ZITO?

V poročilu novosadske žitne borze čitamo:

«Cene se kljub slabemu prometu enakomerno dvigajo. Zahteva se od vseh strani, ponudba je vzdeljiva, kupci pa hitijo z licitacijami cen navzgor. Središče prometa je pšenica in moka. Moke ne ponuja skoro nihče. Krušno moko kupuje država. Ker pa ne more zadovoljiti svojih potreb (največ se porabi za armado; op. ur.), bo — kakor se govori — z uradno-prisilnimi merami povečala zaloge tržišča. Pšenice (iz Bačke) se je prodalo 17000 meterskih stotov; zahtevalo se je 440 din. Banatska pšenica (200 meterskih stotov) po 437.50 din.»

Evo, tako se glasi del poročila borze za poljedelske proizvode. Razvidno je, da raste cena pšenici kljub malému prometu. Vzrok leži deloma v sorazmerno slabih žetvi. Banat, Bačka, Srem in Mačva niso dali ono, kar se je pričakovalo. Pšenice je poskočila v enem tednu od 13 kron na 17 kron za en kilogram! S tem se nam odpirajo žalostni pogledi na bodočnost tako pasivnih kakor tudi rodovitnejših krajev cele države. Lansko leto so se na Hrvatskem čudili, ker se je žito takoj po žetvi prodajalo po 9 do 10 kron. To je bila za naše razmere bajeslovna cena; danes se zopet čudimo, ko čitamo borzna poročila, iz katerih je razvidno, da je začetna cena (ob žetvi) od lanske do letošnje žetve narasla za 60 do 80 odstotkov. Vsa poročila govore, da je žetev slaba. To je predznak slabe letine in obeta se nam drag vsakdanji kruh. Ker je kruh regulator vseh drugih cen, stojimo pred podraževanjem vseh življenjskih potrebščin. Kadarkoli naraščajo cene luksuznemu blagu, ostane ljudstvo mirno; če raste carina na tako blago, se nihče nad tem ne spodbija. Kadar pa raste cena pšenice, pride do štrajkov in podraževanja življenjskih potrebščin. Redno gospodarsko življenje se prične razkrajati. Tam, kjer je kruh po ceni, je tudi delo po ceni. To trditve nam potrjuje stanje v Avstriji in drugod. Socijalna gibanja — zahteve delavcev, stavke itd. — je treba umiriti z zadovoljivimi širših plasti ljudstva. Rešiti je treba množična vprašanja, ki globoko segajo v socialno in gospodarsko življenje posameznega človeka. Država se za to ne briga. Ona ne zadovoljava ljudstva. Ona ne vrši niti pritiska, ki bi omogočil zadovoljstvo. Ta država, ki ne stori ničesar v tem pogledu, je zakrivila naraščanje žitnih cen v dobi mlade. Kako to? boste vprašali. Stvar je sledeča: Ministrstvo poljoprivrede (g. Pucelj) izdaja nekaka mesečna poročila o stanju usevin. Ta poročila so seveda službena. Do junija so bila ta poročila zelo povoljna, pričakovala se je izborna žetev. Poročila za julij že niso bila več tako povoljna, kljub dejstvu, da ni bilo nikjer večjih vremenskih nezdod, ki bi bile pokvarile žetev. Kakšne cilje zasleduje vlada s takim početjem? Zakaj se pošiljajo netočna poročila v svet? Posledica takega poročevanja je: 1 kg pšenice stane 17 kron!

V Osijeku, ki slovi kot središče naše žitne trgovine, so pred par dnevi plačevali 23 kron za 1 kilogram pšenične moke! Tu imate posledice netočnega poročevanja! Še en razlog je, ki deluje na naglo dviganje pšeničnih cen v Banatu, kjer se sploh določujejo cene za vso državo. Ta važen razlog je poleg netočnih poročil poljedelskega ministrstva — špekulacija. Bačko in Banat so preplavili, kakor nam poročajo iz Novega Sada, raznovrstni špekulanti, katerim so se priključili še domači mešetarji, in sedaj se kupuje pšenica za vsako ceno. Ti ljudje kupujejo pšenico protokoloniranim trgovcem tik pred nosom. Špekulanti polnijo svoje shrambe in čakajo na visoke žitne cene. Oni ne kupujejo velikih količin. Zadovoljujejo se s 50 meterskimi stoti pšenice. Kadar bo narasla cena pšenici na 70—80 K, tedaj bodo polagoma oddajali svoje zaloge in natlačili svoje žepke. Na ta način je bil pokupljen dober del letošnje žetve. Seljak gleda to špekulacijo in prične špekulirati sam: on kratkoma pšenice noče prodati. Tudi on čaka na dviganje cen. Kakšne bodo posledice? Mlini, ki so imeli lani v tem času polne zaloge in so delali s polno paro, nimajo mnogo upanja, da bi se zamogli preskrbeti s pšenico. V trenutku pa, ko se bodo izčrpale stare zaloge moke, bomo občutili nemile posledice treh udarcev: slabe žetve, netočnega poročevanja o stanju usevin in brezobzirne špekulacije nepozvanih špekulantov. Današnje stanje bi se moglo popraviti samo z energičnim nastopom vlade, česar se pa od današnjega režima ne more pričakovati. Preostaja še ena možnost, katere se že uveljavlja: nabava velikih količin žita iz Rumunije. To žito nameravajo vreči na naše tržišče, s čemer bi se onemogočila špekulacija domačih pijavk, ki so pokvarile vso letošnjo žetev. Zaupniki naših velikih podjetij so baje že odpotovali (v svrhu nakupa) v Rumunijo... Jugoslavija, v kateri se nahaja del žitnice za celo Evropo, bo morala žito uvažati! Zalostna činjenica, ki nam nudi najboljši dokaz, kako nesolidno so organizirane naše gospodarske razmere.

NAŠIM SADJARJEM!

Pisec članka pod zgornjim naslovom v predzadnji številki ima — s stališča sadjarskega strokovnjaka — prav, če zahteva: «Vzgojujmo drevesca iz pešk, v drevesnici itd.» Omenjeni način razmnožitve je sadjarstvu brez dvoma in v vsakem oziru potreben, saj ga naravnost tudi nihče ne taji. Presoja mnenja, da-li je res popolnoma napačno, če tu in tam v sadonosniku rastoče divjake (slive, črešnje itd.) pocepimo, pa prepuščam posestnikom, ki so na podlagi lastnega opazovanja dobro vedeli, kaj jim je storiti.

Mali posestnik pocepi take divjake, navadno spomladi, v razkol in namen prvega članka je bil, obrazložiti, da se lahko take divjake z uspehom tudi okulira. Ta način cepljenja ima tudi to prednost, da se, zlasti jeseni, lahko ugotovi rodovitnost dreves, od katerih rešimo cepiče. Koliko novih sadonosnikov imamo, ki so izvirali iz najboljših drevesnic, in vendar je kljub vsem strokovnim žrtvam moral pričakovani uspeh izostati! Čestokrat hirajo drevesa radi malih pogreškov, n. pr.: Če ležijo iz drevesnice izkopana drevesca le nekaj časa na solncu ali v mrazu, se lahko pripeti, da se lasne koreninice posuše ali zmrznejo. To škoduje drevesu v poznejši rasti. Kar se tiče drevesnih uši, je znana stvar, da so udomačene najbolj v drevesnicah in da se jih največ od tam eksportira. Sicer pa je vsaka polemika o tem predmetu nepotrebna. Na stari, dobri, domači korenini je zrastle mnogo dobrega sadja, čeprav drevesa

niso prišla iz modernih drevesnic in se ni delalo po nobenih šablonah.

F. R.

Razvoj grozdja lani in letos. Državni kmetijski kemični preizkuševalni zavod v Mariboru nam o razvoju grozdja v lanskem in letošnjem letu poročata sledeče: V lanskem letu 1. avgusta je imel en grozd iz Kalvarije pri Mariboru (mala graševina na Portalis 902) 111 jagod, a letos jih je imela 1. avgusta 158. V lanskem letu dne 1. avgusta je tehtal en grozd 44 gramov, letos dne 1. avgusta je pa tehtal 69 gr. V lanskem letu 1. avgusta je znašala teža ene jagode 0.36 gramov, letos dne 1. avgusta pa 0.44 gramov. Množina kislin v odstotkih je znašala dne 1. avgusta lanskega leta 3.27, letos 4.9, v 100 delih soka lanskega leta 4.29, a letos 4.9 gramov kislin. Iz tega sledi verjetnost, da bomo pridelali letos 40 do 50 odstotkov več vina kakor v lanskem letu ter da tudi kakovost vina ne bo slabša nego je bila v lanskem letu; dana je še celo možnost, da bomo letos pridelali še boljše kapljice, nego smo jo pridelali v lanskem letu. Seveda je še vse v božjih rokah, ker se še ne ve, kake bodo vremenske razmere do trgatve.

Na živinski sejm v Mariboru dne 8. avgusta 1922 se je pripeljalo 14 bikov, 240 volov, 386 krav, 10 telet, 12 konj in 1 osel. Cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: Debeli volji 35—40 K, poldebeli 30—34, plemenski volji 30, biki za klanje 20—38, debela klanjve krave 27—31, plemenske 20—24, krave za klobasarje 13—17, molzne krave 21—24, breje 21—24, mlada živina 24—30, teleta 32—38 kron.

Tržne cene v Mariboru. Dne 1. avgusta t. l. so bile na mariborskem trgu sledeče tržne cene, ki se seveda razumejo v dinarjih: 1 kg govejega mesa drugovrstne kakovosti je stal 14—17 din., 1 kg govejega jezika svežega 15 D, vamping 5—6, pljuč 6, ledvic 15, možgan 15, parkljev 5, loja 5—15; 1 kg telečine 15—17, jeter 15, pljuč 15; 1 kg prašičje mesa 22.50, pljuč 10, jeter 10, ledvic 15, glave 13, nog 7, svežega špeha 34, papriciranega 34, prekajenega 34, prekajenega mesa 31, prekajenih nog 7, jezika 31, glave 12; 1 kg krakovskih klobas 35, braunšvajger 19—21, 1 prekajena klobasa 4—5; 1 kg konjskega mesa I. kakovosti 8, II. kak. 7, 1 konjska koža 137.50, 1 kg goveje kože 11, telečje 18.75, svinjske 4, 1 kg govejega usnja 100—140, podplatov 80—85, 1 par piščancev 16, večjih 20, 1 kokoš 36, raca 25—28, gos 25—30, golob 5, kunec majhen 5, večji 17 dinarjev; 11 mleka 2.50 do 3, 1 kg surovega masla 35, masla za čaj 42, trapistovskega sira 60, ementalskega 115, polementalskega 60, parmezana 125 din.; 1 jajce 1.50; 11 novega vina 10—14, starega 10—12, 11 žganja 25 din.; 1 kg belega kruha 6, črnega kruha 5, 1 kg jabolk 4—5, marelic 8, breskev 9, hrušek 4—5, mandeljnov 60 din.; 1 kg kave 35—50, pražene 50—60, riža 6—11, soli 4, popra celega 30, zmletega 32.50, paprike 40, sladkorja v kristalu 19, v kockah 22.50 din.; 11 jesiha navadnega 1.50, vinskega 2.50, olja namiznega 28, bučnega 37, spirita denaturiranega 15 din.; 1 kos mila 13—15 din.; 1 kg pšenice 4, rži 3.50, ječmena 3.75, ovska 4, koruze 4, prosa 4, ajde 4, navadnega fižola 4, rajčje fižola 4.50, leče 15 din.; 1 kg pšenične moke štev. 0 6.75, štev. 1 6.50, štev. 6 6, 1 kg jespranja 6, otrobov 2.50, koruzne moke 4.50, koruznega zdroba 5.50 do 6, zdroba pšeničnega 7.50, ajdove moke 9.50; 1 kg salate indivje 1.50, 1 glava zgodnjega zelja, 4—5, 1 kg paradiznikov 7—8, kumare 1.25—4, 1 kg zluščenega graha 4—5, 1 kg zgodnjega krompirja 2—2.25 din.

Cene za seno in slamo v Mariboru. 1 meterski stot sena je stal dne 1. avgusta 190—237.50, ovsene slame 125—137.50; obojega se je pripeljalo le malo na trg.

Cene za drva v Mariboru. 1 kubični meter trdih drv je stal 112.50, mehkih 100, premoga trboveljskega 31.50, velenskega 25, 1 kg oglja 1.25, koka 1.50, 1 l petroleja 6, benecina 20, 1 kg karbidna 3.90, sveč 15 din.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu tudi v pretekli dobi ni bilo živahnega povpraševanja po hmelju. Nekaj malega se je poprodalo za ceno 1500—1800 č. K za 50 kg. Zunaj na deželi so bile hmeljske cene nekoliko višje in so se gibale med 1400—1500 K. Stanje hmeljskih nasadov se je vsled ugodnega vremena zelo popravilo. Hmeljska letina bo srednje dobra. Tudi stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini obeta izborna letino. V Savinjsko dolino je že prišlo precej hmeljskih prekupev.

Hmeljarjem! Poverjeniki Hmeljarskega društva so se dne 6. t. m. sestali v ta namen v Zalcu, da se dogovorijo, koliko bodo letos plačevali za obiranje enega skafa hmelja; enoglasno se je sklenilo, da se bo plačevalo po 4 K s hrano in po 6 kron brez hrane za označeno delo; za mezza se pa tudi lahko predrugaci, ako to zahtevajo krajevne razmere ali pa kakovost hmelja. Obče obiranje golding hmelja se ne bo pričelo med 10. in 15. avgustom — kakor je bilo objavljeno, nego okoli 20. avgusta.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 237 naših K, francoski frank stane 27.40 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.74 K, za 100 češkoslovaških kron je plačati 800 K, za 100 nemških mark 53—56 in za 100 laških lir 1544 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.60 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za dve točki.

Opisi.

Zetale. Samostojna korusa je zgrešila pot. V začetku letošnje spomladi je dal samostojni poslanec Drofenik tukaj razglasiti, da bo prisrbel svojim zvestim pristašem po ceni koruso. Vsi župani so morali nato poslati na okrajno glavarstvo najprej do 20. maja sezname revnih samostojnežev in zraven še posebno izjavo, da bodo to koruso vestno razdelili. Sedaj je že avgust, pa obljubljene korusice se ni od nikoder. Sedaj ne vemo, ali niso naše Zetale zadosti samostojne, ali se je ta korusa spremenila v kako nevidno reč.

Griže. Iz Griž nam piše bivši socialni demokrat: Bil sem dolgo let organiziran v socialdemokratični stranki. Kot tak sem poslušal govore raznih socialdemokratiških govornikov ter čital njihove časopise. Ker si nisem pustil iztrgati svojega verskega prepričanja in nisem izgubil zdrave pameti, sem končno po temeljitem razmišljanju prišel do prepričanja, da je socialdemokratična stranka ena izmed najbolj lažljivih, hinavskih strank in organizacij. Pred volitvami so prihajali med naše kmetsko delavsko ljudstvo in so delali tako, kot da bi bili verni, pobožni, z eno besedo, kot da bi bili sami svetniki. Takoj po volitvah so pa že začeli zabavljati čez duhovnike in vero. Zahtevali so odpravo krščanske nauka iz šol in znani voditelj Etlan Kristan je